

Preus de subscripció

En Barcelona. . . 1'00 ptas. trimestre
 Resto Catalunya. 1'50 » »
 Resto d'Espanya 2'00 » »
 Estranger. . . 15'00 » l' any.

DIRECCIÓ

Viladomat, 164, 4.^{rt}, 1.ra

ADMINISTRACIÓ

Tallers, núm. 45, 1.er

Preus de cada número

Número corrent. . . . . 10 centims
 Id. atrassat. . . . . 15 id.
 Sucursal pera cartas y avisos:
 en l' Arxiu líric-dramàtic de don
 J. Gelabert, Unió, 5, 3.er, 2.na.

Regionalisme

Per coincidir ab nostre modo de pensar y per créuer que á l' autor no li sabrà greu, copiem de *La Costa de Llevant* lo següent article que inserta ab lo títol que acabem d' estampar.

Diu aixís:

«Avuy, que gracias á *La Costa de Llevant* y demés publicacions regionalistas, a'l propi temps que se desperta l' amor patri de'ls fills d' aquesta costa, tan riallera y hermosa com digna de millor sort, afillan sas armas los contraris de nostres ideal's, ridiculizant-los ab tota mena de dicteris y tergiversant lo seu ver-
 dader alcans, uns per ignorancia, que són los mes, altres ab la mes refinada mala intenció; avuy 'ns determinem á estudiar—encara que de gros en gros per la molta extensió qu' hauria de tenir forsosament, ja que són moltíssimas las sèvas ramificacions y per lo tant innumerables las consideracions á que's presta—la següent pregunta: ¿és incompatible l' amor á la regió ab l' amor á la patria nacional, ab l' amor á la humanitat?

Agafem aquet tema per haver sentit á molts que passen per il·lustrats, (pro que no s' han cuydat ó no han volgut saber lo qu' és lo Regionalisme,) que agafan com á una de las rahons ab que á la seva manera combaten nostra idea, lo de dir que 'l món no pót tornar may á dividir-se, puig que tot tendeix á fer-se universal, ni s' poden tancar dintre un cervell tan petit com Catalunya, las aspiracions de tot un poble.

Si 'ls que tal diuen s' haguessin pres la molestia d' enterarse de las publicacions regionalistas de la Provensa, Galicia, Vizcaya, Catalunya, etc., de segur que no surtirían de sa boca tals ximplesos y no s' posarían en ridícul volguent discutir assumptos que no entenen.

Lo Regionalisme, ó sigui la vida autònoma de las

regions naturals, no mimba per res l' amor á la patria, avants a'l contrari, 'l multiplica; dignifica á aqués-
 ta, la enlayra y la posa en estat fioreixent, lent que sigui respectada de las demés nacions y ajudant á la perfecció de la humanitat, qu' és lo que molts predi-
 can, sens estudiar la forma y 'l viarany que déu seguir-se per' véurer satisfets tan extensos com hermo-
 sos ideals.

No és predicant l' amor á la humanitat y volguent fer de l' univers tot un poble com ha de conseguir-se la seva perfecció: això tan solsament és fer viatge de peresòs, y ja se sab que qui molt abraça poch es-treny, com solem dir en nostra terra.

L' amor, base y origen de tota societat ben consti-tuida; l' amor, necessari com l' ayre á las personas pera la vida natural de la familia, á quin calor se desarrotllan los mes hermosos sentiments y d' ahont raixen las mes grans iniciativas; aqueix amor pur, amor pur que fa náixer expontaneament una familia, qu' és la verdadera pedra fonamental de la societat, és lo primer punt de partida de tota qüestió socioló-gica; és lo que déu predicarse á tots quatre vents, puig sense l' amor y per lo tant sense la familia, no pót conseguir-se la perfecció humana, ni pót desenrot-llarse natural y solidament lo benestar y progrés de l' humanitat.

La forsa ha de venir de l' aygua ó de'l vapor; ja-may de'l aparato que fila, texeix ó sérra. Aquét tre-ballarà, perque la turhina ó la caldera li haurán co-municat aquella forsa produhida per los elements pri-mitius; y ensalsar los productes industrials, olvidant completament los elements que 'ls produheixen, fóra una verdadera aberració, un palpable contrassentit.

Que 'ls components d' un organisme sigan bons y lo conjunt resultarà inmillorable.

Per' això la familia, factor primitiu é indispensa-ble de la humanitat, ha de mirarse com á son fona-ment; y comprenentho aixís lo Regionalisme l' aga-fa com á punt de partida y atèn ab preferencia á son

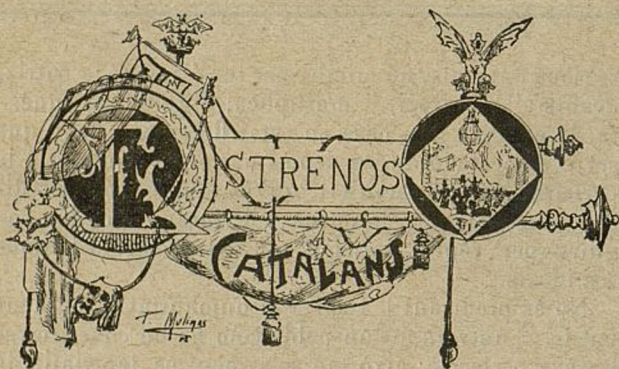
desenrotllo, puig d' allí ha de venir la emancipació de las modernas generacions.

Partint de'l principi de que la familia és la unitat social qual conjunt constitueixen pobles, vilas y ciutats, la cosa s' véu clara á la primera llembregada; puig essent la familia autónoma, per naturalesa lo conjunt ha de serho, y, essent la comarca y la regió la unió de pobles y comarcas respectivament, y governantse aquestas ab vera autonomia, per lógica aquellas han d' ésserho també, y per lo tant, la nació, ó sigui las regions naturalment enllassadas, no és mes que un estat autónom; ja que sempre la suma d' elements homogéneos, ha de sèr de la mateixa qualitat que las cantitats que s' ajuntan.

Aixís és, donchs, que l' amor á la regió, no mimva ni és incompatible ab l' amor a l' estat nacional, ni ab l' amor á la humanitat, per estar formadas totes aquestas entitats de l' conjunt mes ó menos ampliat de la familia, y per lo tant convergir tot á un mateix fi, encara que en diferent forma; puig mentres uns buscan la fraternitat de l' tot á las parts, los regionalistas anhelem la unió de tots los elements, comensant per la unitat social, la familia:

Qui no estima la familia no pót estimar á la patria. Aixís comprenem nosaltres l' Regionalisme.

JOSEPH ALEMANY Y BORRÁS.»

Romea.—*La espiga roja*, drama en tres actes y en vers, de D. SIMÓN ALSINA Y CLÓS.

Encara que s' tracta d' una funció desempenyada per aficionats, nos ocuparem d' ella en la secció d' estrenos, per la circumstancia de sèr representada en un teatro públich y ser nova la producció.

Aquesta és la que porta l' títol que deixem apuntat, y en ella l' Sr. Alsina y Clós demostra possehir aptituds per donar á la escena obras mereixedoras de aplauso.

En *La espiga roja* hi ha un argument interessant y tè situacions de bon efecte; havent procurat l' autor que alternès ab la part dramática la nota cómica, á fi de que l' acció s' desenvolli sense monotonía.

La exposició está ben conduhida; de manera que l' final de l' acte primer és de gran vigor: en l' acte segon abundan las escenas d' interès, y en lo tercer, si be no l' trobem á la altura de ls anteriors, s' hi veuen escenas ben portadas, sent una de las mes naturals y relacionadas ab l' assumpto principal, la que hi ha entre ls mossos de la masía y en la qual un d' ells conta la rondalla de'l Rey Felip II.

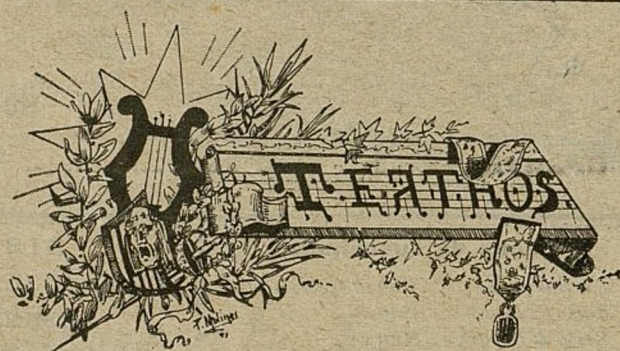
A pesar de lò que diem, com l' autor no ha buscat incidents á que l' acció s' presta, aquet drama resulta petit y s' fa lánquid á causa de parlaments molt llarchs que semblan posats per donar als artistes

ocasions de lluhiment, cosa que si be s' logra, és á expensas de l' moviment escénich y de l' interès de la representació.

Aquet defecte y la manera com está concebut lo desenllás, són las causas que perjudican a l' drama *La espiga roja*.

En la execució obtingueren aplausos la Sra. Alentorn y ls Srs. Mestres, Mallorquí, Barba y Ponsa. Entre ls demès intérpretes, citarem á la Sra. Forcada y a l' jove que va fèr la part de graciós, que s' portaren be. Lo Sr. Gratacòs, fluixet.

Pero entre tots va distingirse l' Sr. Mestres, que en alguns moments nos feu olvidar qu' és aficionat, conquistantse merescuts aplausos.—P.

Tívoli.—Segueix *Mujer y Reina* portant públich á aquet teatro.

Dissapte s' representá la popular obra *El duo de La Africana*, desempenyant los principals papers la Sra. Isaura y ls Srs. Gamero y Alcántara.

La que s' emportá ls aplausos de l' numerós públich, fou la simpática *Antonelli* cantant d' una manera segura y perfecta tota la seva part, sobresurtint en gust y refinada intenció en la *sevillanas* de l' primer acte.

¡Be per la Sra. Isaura que s' portá com una excellent *barbiana*!

Los Srs. Gamero y Alcántara, desenquadrats per complert dintre sos papers.

Las qualitats artísticas de l' Sr. Gamero, tot y sent moltes, no bastan per las que requereix aquell *Querubini*. Ni ns agrada en lo primer quadro ni en lo duo de l' segon.

Lo Sr. Alcántara, insegur de son paper, no doná relleu á aquellas notas plenas de passió, y demostrá no haver fet de son personatge l' estudi necessari. Mes que fill d' Aragò, semblaba haver nascut en un país que la sanch es horxada y aixerop d' escorxa de ponsem.

¡Y qué malament digué l' duo!

Fins l' orquesta, en nostre humil concepte, estaba desencaixada. Son director Sr. Pérez Cabrero fèu tantas y tals alteracions, que no semblaba pas la inspirada composició de l' mestre Caballero. En cambi, notárem un paciènt treball en pulimentar aquellas notas bellíssimas de ls coros de l' primer quadro. May los havíam sentit tan ben eusajats.

Creiem mereix un aplauso l' mestre Sr. Ayné y ab justicia li donem.—F.

Círco Equestre.—De las novedats que ultimament s' han presentat mereixen citarse ls equilibristas germans Crolaus, los excéntrichs musicals Miguel y Evaristo y la troupe Balaguer's, que recullen bons aplausos.

Lo clonw Tonitoff va fer las delicias de l' públich

en tots los números en que va pèndrer part en la nit de son benefici, qual funció s' ha repetit ab agrado de la concurrencia que frequenta aquet local.

Eldorado.—Agafat ab la última frase de *La de San Quintín*, ha combinat un autor valencià un drama (diguemho aixís) en tres actes... y *varias calamitats*.

El mundo que nace va sèr escoltat durant lo transcurs de 'ls dos primers actes en silenci pe 'l públich y deixantse sentir algún aplauso... de la *claque*. Pero á l' arribar á 'l final de l' últim acte 'l públich esclatá en protestas que obligaren á que ún (deuria sèr amich de l' autor) diguès cridant: *¡lo públich és un burro!* A pesar d' això, 'l Sr. Valero, actor de la casa, diguè á l' aixecarse 'l telò pèra calmar los aplausos d' encàrrech; *el autor no se encuentra en el teatro*.

Ningú de 'ls que havíam pagat volí saberho si 's trobaba ó no allí l' autor; perque obras com *El mundo que nace* lo qu' es á Barcelona fan com las monedas falsas, no passen. Aquí no és el país de l' olla ni la villa del oso.—Jo.

Granvia.—Segueix aquet teatro atreyent públich que ompla cada nit lo local, ab la representació d' obras conegudas.

Empero aquesta setmana hem de donar compte de un estreno. Se titula la obra estrenada, *En todas partes cuecen habas*.... ó *La romería del Santo*.

Lo llibre val poquíssima cosa; quasi res.

La música demostra en son autor inexperiencia y certa poquedat ó timidés en lo desarrollo de algunas situaciones que 's podí crear pèra lluhirs'hi.

Pero si avuy en *En todas partes cuecen habas* no ha pogut desplegar sas no vulgars qualitats de compositor, no desmayi son entusiasme; segueixi escribint, que condicions y bonas tè pèra figurar entre la pléyade de músichs que poden donar gloria á Catalunya.

Nosaltres que hem sentit alguna composició de tan distingit professor de las cátedras de 'l Liceo, sabem que 'n sab mes de lò que 'ns hà donat á conèixer en aquet teatro.

L'execució resultá mansa.—F.

Jardin Español.—La novedat de la setmana ha sigut l' estreno d' una sarsuela, ó cosa aixís, titulada: *La isla tranquila*.

Obras com aquesta convenen á 'l revister per la poca feyna que donan. Ni 's necessitan coneixements dramátichs ni lírichs. Basta tindre una mica de sentiment comú pèra sortir de 'l pás.

Lo llibret és tret d' una obra de J. Verne; pero arreglada baixant.

La música, que no sabem de qui és, podem dir corre agermanada perfectament ab la lletra.

Si no lòs que l' execució relativament va be y demostren los actors, una gran superabundancia de vis cómica que mantè la rialla de 'l públich, ja no se 'n resaria gall ni gallina d' aquesta tranquila isla.

Vingan obras novas y bonas, que 'l públich sostindrà l' afició que tè d' assistir á las funcions d' aquet teatro.—F.

PIROPOS

A UNA RUBIA

No sè si se llama ustè
Lola, Inès, Juana ó Rosita;
mas que es ustè muy bonita,
eso de sobras lo sè

Sè que sus labios de rosa
despiden con mil amores
perfumes halagadores
lentos de esencia amorosa.

Si sus ojos celestiales
pasa por este papel
un instante, me creeré el
mas feliz de los mortales.

Con donaire tan sutil
su talle se balancea,
que parece flor que orea
el cefrillo de Abril.

Por su rubia cabellera
estoy casi anonadado.
De ese cabello dorado
¡ay! quien dueño ser pudiera!

Su mirada me provoca
y me llena de embeleso.

¡Cuán feliz un solo beso
recibiera de esa boca!

Sus ojos lanzan sonrojos
con sus niñas pequeñitas.

¡Dichoso quien de sus ojos
logre verse en las niñas!

¡Oh, rubita encantadora,
rubita del alma mía

cuya belleza extasia,
cuyo mirar enamora,

si es que á bien mi intención toma
ustè ha de hacer mi ventura.....

—¡Ca home! ¡si se 'm figura
que vostè està molt de bromal!

J. ASMARATS.

Algunas vegadas s' ha retret un lapsus d' un diari que relata un descarrilament va dir:

«Afortunadamente los coches eran de 3.ª clase»

Jo no aprobo tal proceder; pero m' ha vingut á la memoria 'l fet, á l' lleir lò següent que estampa *El Diluvio* parlant de *Miel de la Alcarria*, de Feliu y Codina, que es germá d' un redactor de dit diari:

«El autor es hermano de uno de nuestros compañeros de Redacción, y en *El Diluvio* se lleva la delicadeza respecto á asuntos propios ó casi propios hasta el terreno de la intransigencia.»

De manera que 'l diari de la Plassa Real, quant no tracta de *asuntos propios* ó *casi propios* no porta la delicadesa fins á 'l terreno de la intransigencia. No ho dich jo, ho expressa *El Diluvio* a'l fer la salvetat que acabo de transcriur.

Y á confessió de part relevació de proba.

Ja és bo saberho.

LÒ DE DÉU Y LÒ DE'L CÉSSAR.—Ab aquet títul publica cert periódich, qual número no fa a'l cas, un quènto de'l que 'n vól deduir la següent moraleja: que ni Déu ni 'l Céssar tenen dret á despossehir a'l articulista de lò qu'és sèu, «y si una organizació social (diu lo quèntayre), amparantse en aquells noms m' ho pren, comet una iniquitat.»

Diu qu' així ho créu, y 'ns presenta un pagès felís, una bona muller y dos joves, modelos d' aplicació y d' amor filial.

Un d' ells se fa frare, imbuhit pe'l sèu confès; l' altre cau soldat: la mare sucumbeix per efecte de'l dolor que li causa la separació de 'ls fills; lo pagès, home religiós, veient que després d' haver pagat á Déu lo qu' és de Déu donantli un fill frare, y a'l Céssar lo qu' és de'l Céssar donantli l' altre fill soldat, va quedar sumit en la miseria, y 'l quèntayre diu que va entregarse á la desesperació, afeint que no sab si va morir-se en aquesta disposició d' ánimo.

***

Donchs ja ho sè jo. No va morir'shi, perque per lò mateix que aquell home era bon pagès y havia sapigut sembrar, èra just que recullís lo fruyt de son treball.

De manera, que tenint llevor religiosa en son cor,—com regoneix lo quèntayre,—va reverdir, y això va permetrer que poguès morir reconciliat ab Dèu que li envià la mort de'l just, a'l cridar-lo per' que deixès aquet món d'iniquitats y de injusticias en lo mateix instant que en la patria celestial podria juntarse de nou ab sa difunta muller, que allí li esperaba, satisfeta de haver donat en la terra á Dèu lo que és de Dèu y a'l Cèssar lo qu' és de'l Cèssar.

Aixís va morir tranquil, havent tingut ans lo goig de que un de's fills—lo destinat á Dèu—fós un excelent sacerdot, y l' altre haguès alcançat graus y llors en l' exèrcit, distingintse en varias accions de guerra.

Tot això ho sè perque no falta qui hi èra á casa d' ell quant va finir.

***

No li passá lo mateix per cert á un antich company meu d' ofici, que també ja és mort.

Vaig á dirli qui era aquet a'l quèntayre Pau Veritats.

Era un exaltat, que perque feya llamps y trons de guardarropia y pluja de foch en *Los Pastorets*, deya engrehit que desde'l punt que feya coses de'l cel aquí á la terra, no hi havia per' ell ni Dèu, ni Rey, ni Roch, ni amo, ni Papa que l' excomuniqüés.

L' héroe aquet deya sempre mal de's empresaris, de's rics y de's capellans, sense excepció: no creya en res que'l seu cervell no compregués y sent un perdulari gandul, may tenia una pesseta, y sempre podia fer la figuereta sense que li caygués res de las butxacas.

Lò que més odi li feya eran las monjas y las germanas de Caritat y de's Assilos. Per unas y altrás sa boca era una boca de drach. Sas paraulas cremaban mes que'l xispero que porta aquell ab que surt Satán en *Los pas-torcillos*.

També tenia dos fills,... haguts ab la de casa, que deya ell; és dir, ab una dona que no li era muller.

Y aquells noys, criats sense frè, de xichs ja feren de las sèvas: l' un venia salidas de teatros; l' altre era impresor; l' un un cap vert, l' altre un cap calent, lo pare un cap buyt, la mare un botijo sin pitorro, segons ditxo castellà.

La familia no vivia sempre en pau y armonia. Los noys, creixent en anys, un va ser un timador, lladremanner (que diria *La Reinaxensa*); l' altre un internacionalista (encara no's parlaba d'anarquisme alashoras); lo primer, sent jove ja va anar á presidí; l' altre va sèr de ls de'l tomátech y morí en una barricada. La mare tuí ab un nou querido; y l' pare vell y solet, y faltat de salut y de diners, hauria mort de gana materialment á causa de dolors y de grans desesperos, malehint á Dèu y a'ls homes, si un burgès no li hagués trobat cabuda en una casa de beneficencia, ahont se vejé cuydat amorosament per hermanas d' aquellas de qui anys enrera ell havia dit pestes de tota classe.

Allí visqué resignat y comparant en son interior lo mal que s' havia portat no havent educat be a'ls fills y havent desconfiat de la bondat de'l Cel.

***

Moraleja que surt de's dos quèntos: lo desespero és fruyt de la incredulitat; mentres que la fè y la esperansa donan a'l pobre inefable consol y vida tranquila, particularment á la gent desheretada de las riquesas materials.

¿Què tè mes compte, donchs?

Tregui l' lector la conseqüencia que surt de lò que no entén prou en Pau Veritats y lo que créu haver demostrat

Lo POLVORISTA.

Conducta plausible

Copiem á continuació un párrafo de *El Resumen*, de Madrid, que's refereix á una de las mes senzillas y caritativas senyoras de Catalunya.

Diu aixís:

«De un rasgo de generosidad y desprendimiento tenemos que dar cuenta hoy á nuestros lectores.

»Doña Emilia Carles y Tolrá, viuda de D. José Tolrá, acaba de regalar al Estado un edificio construido «ad hoc» para escuelas en el pueblo de San Esteban de Castellar (Barcelona), que le ha costado medio millon de pesetas.

»Además la generosa donante ha depositado en el Banco de España la cantidad de 250.000 pesetas en renta perpetua del 4 por 100 para atender á las necesidades y gastos que aquella escuela ocasione.

»El digno Ministro de Fomento don Alberto Bosch, ante esa espontánea generosidad, ha dictado una Real orden dando las gracias á la señora viuda de Tolrá en nombre de S. M. la Reina.

»Realmente merece sinceros plácemes la conducta de doña Emilia Carles, que si bien es una de las principales industriales de Cataluña, sabe aplicar sus riquezas á cosas útiles, pues en su pueblo natal, que es Cabriels, en la misma provincia, construyó una iglesia que le costó tres millones de reales.»

Aquet rasgo ha de meréixer l' aplauso de totas las personas que s' interessan per la ilustració de nostra la classe obrera.

ASSUMPTOS QUE TENEN BEMOLS

Fará com cosa de dos anys que s' obrí concurs pera provehir la plassa de professor d' armonium d' una Escola Municipal de Música.

Hi concorregué un organista ó tocador d' orga, molt renombrat.

La sollicitud era llarga.

En la enumeració de mèrits hi figuraba:

Un tractat d' orga;

Envio de'l mateix á la Exposició Universal de Chicago;

Haver obtingut premi.

Tot això ho deya l' firmant.

D' aquesta afirmació no hi havia probas. Faltaba l' tractat, certificat de remissió y l' premi.

Lo Jurat, dütó y sabent de qui's tractaba, doná carpetasso á la petició. De sobras sabia no reunia l' sollicitant, musicalment considerat, ni mèrits pera acompanyar noys á estudi.

Soná en aquella época'l nom de *Mestre Barra*.

La plassa's doná á qui per sos mèrits y talent la mereixia.

Pero ara's necessita donar alguns concerts d' orga en un Palau y s' acut, per' donarlos, á aquell que'l Jurat format de personas idóneas, peritas é imparcials, en compliment de son deber y mandato de sa conciencia, digué no servia per' professor d' armonium.

¿Nostres lectors ho estranyan?... Nosaltres també.

Y per' tocar l' orga se'l paga; y ell cobra.

Y a'l professor aludit—que á vegadas també l' ha tocat per cert, molt be,—no li queda altre recurs que anar á'l Palau y escoltar.

Y presenciar com hi ha barra de fèr matute musical.

Lemmens, Palestrina, Lefebur y altres són los editors.

Y l' tractat d' orga, ¿vostés l' han vist? Nosaltres tampoch.

Sols l' ha vist l' autor d' un article que fa temps se publicá en un diari de Barcelona, alabantlo y posantlo á las estrellas.

¿Qui l' firmaba?

Ningú: diuhen que l' original l' avalaba un sello.

Mirarem d' inquirir'ho.

***

Era... fa pochos días, que's reuniren los individuos de una reputada y coneguda societat coral de Catalunya, pera tractar d' assumpto important per' son novell director. Posat á votació l' assumpto resultaren 26 vots á favor de'l Director reformista y 23 en contra.

Quant surti á dirigir, fassis cárrech, Sr. Director, que sols dirigeix tres individus d' augment! ¿Quina veu li falta?

***

A l' 15 de l' mes present surtí un semi-article en *La Publicitat*, d' aquí, encomiastich en grau superlatiu a l' Sr. Morera, director de l' coro Euterpe, firmat ab las inicials A. C.

Se 'ns diu ocrresponen aquestas inicials a Adolfo Cortada.

¿Que ja no 's crítich lo Sr. Pascual? Ho sentim. Perque quant tracta de música ho fá ab carinyo, ab *amore*, procura cenyirse sempre a la veritat de l' fet y diu lo menos possible per no comprometre's.

No es aixís lo Sr. A. C.

Segons notícias, aquet bon senyor no sab en quina ratlla de l' pentagrama 's posa l' *si*, circumstancia agravant que l' impossibilita per parlar de música, perque no 'n sab.

Donchs lo Sr. A. C. dissapte, 15 de l' corrent, sens encomenarse a Deu ni a l' diable, las espetá de la següent manera:

«Es necesario, pues, que visto el éxito, el Sr. Morera se anime para seguir más adelante y procure que los coros vayan adquiriendo la educación musical requerida para la ejecución de las grandes obras corales, y luego tambien para el perfeccionamiento de las que comunemente hoy día se cantan»

¿Saben quin fou l' éxit de l' segon concert. citat pe'l Sr. A. C.?

No haverhi de molt lo públich de l' que hi havia a l' primer.

L' execució... *non racionar*. Vislumbraban en *La Fraternitat* de l' Sr. Goula 'ls núvols procuradors d' horrenda tempestat.

L' aclarí l' vent de simpatia que existeix péra l' institució y 'ls coristas. D' altre modo s' enfonsa y acabá alló Deu sab com.

Lo que té de fer lo Sr. Morera és ensenyar de música a sos amichs y coneguts, majorment a aquells que ja 's creuhen sèr crítichs perque se 'ls tolera la publicació de treballs d' encàrrech.—ROMKO SANTA CLARA

Mataró 25 de Juny.

Las funciones teatrales, *al pelo*. En la sociedad «Nova Constancia» s' representá *Conflicto entre dos deberes*, obra no feta en aquesta temporada. 'S véu que 'ls que escullen las obras han comprés que dita societat no ha de ser plat de segona *mesa*, sino que fins és digna de estrenarne alguna no representada en lloch, com fan algunas societats; pero ab tot, ja está be, y que duri. La senyoreta Sala y l' Sr. Borrás reculliren molts aplausos.

Diuenje a la nit y dilluns a la nit, la mar de estrénos: lo Sr. Borrás vol que 'ls mataronins estiguen contents. Diuenje *La hostalera de la Vall* y l' monòlech *Si senyors* (també estreno): dillun estreno *La pubilla de Cairós* y també estreno *Noche buena*. No cal dir res de 'ls artistas, sino que tots las sabian y van lluhirse guayantse oplausos per lo be que 's portaren. Los espectadors quedaren molt satisfets de las obras.

Se diu que la vigilia de S. Pera en lo velódromo hi hourá dos músicas, balls y que s' aixecarán globos; en una paraula, s' hi fará una bona verbená.—E. R.

Granollers 25 de Juny.

Lo diuenje a la nit se posá en escena en lo «Centro Católico» la divertida pessa *Lo mestre de minyons*, per tota la companyia, y l' monòlech *Quina dona tinch!* Aquesta última obra va ésser representada molt be per lo Sr. Cunillera (J.)

En lo teatro de «La Unión Liberal» se representá lo drama *La fals ó Lo cap de colla* y la pessa *Las Carolinas*. En la primera de ditas produccions s' hi notá molta falta de ensaigs; a no ésser això, la obra hauria cridat molt la atenció.

No aná malament per part de tots, puig alguns de la companyia reberen aplausos.—TOCLOVEN.

Figueras 22 de Juny.

Avuy me tóca donar compte de l' éxit de *Faust* que ha sigut bõ. La Sra. Wermez va estar sempre correcta, lluhint sas bellas dots y distingintse en l' ária de las joyas, no menos que en lo duo de l' ters acte.

Lo tenor Ramis sentí aplausos cantant lo protagonista: ahont estigué molt be, fou en *Salve dimora* y l' citat duo ab la tiple, per lo que al acabar foren cridats a escena.

Lo *Valentin* que presentó l' Sr. Romeu és una proba de lo que val aquet baritono. y l' *Mefistófeles* fct per Banquells va agradar, especialment la serenata y en l' acte quart.

Aquets artistas obtingueren aplausos aixís mateix en la ópera *Carmen*, nova perà nostre públich; pero a l' parlar de la immortal partitura de Bizet, crech de l' cas posar en primer lloch a la jove cantant Srta. Filibert, artista de elegantíssima figura y de excelents disposicions per dedicar-se a la escena lírica.

La Srta. Filibert, en la protagonista, estigué a gran altura. Estant possehida de l' personatge, cantá la seva part ab talent, logrant treurer molt partit de las situacions y lluhint sempre sa veu de bon timbre, per lo que 's conquistá grans aplausos. Tant en una ópera com en l' altra, rebi tambe l' meu l' intelligent mestre Subeyas.—E.

Vilanova y Geltrú 26 de Juny.

Diuenje a la tarde ab bastanta animació s' representá per segona vegada *Vida alegre y muerte triste* y *El padrón municipal*.

A la nit *Los amantes de Teruel* fou drama que tingué bon desempenyo per part de las Sras. Ferrer, Muntal, Srta. Salas y 'ls Srs. Tressols, Miquel, Bozzo, Giménez, Casals y Rubio.

La comedia de Vital Aza, *Calvo y Compañía* entretingué ab sos xistes y l' públich no 's cansá de aplaudir a las Sras. Muntal y Miquel é igualment a 'ls Srs. Miquel y Daroqui.

Lo dilluns a la nit se posaren obras catalanas: lo drama *Lo ferrer de tall*, en lo que 'ls Srs. Tressols y Daroqui en los papers de *Jordi* y *Boy* estigueren perfectament, com tambe las Sras. Ferrer, Muntal y Miquel: la nena Daroqui desempenyá l' paper de *Beil* ab perfecció y ab molta seguritat.

L' altr' obra fou *La ma trencada*, comedia ben interpretada pe'ls Sr Daroqui y Casals y las Sras Muntal y Miquel.

Espereu véurer altres estrenos catalans.—LO CORRESPONSAL.

CÍRCUL DE DEPENDENTS DE FERRETERIA Y QUINCALLA.—Lo passat diuenje a l' vespre hi representaren lo juguet de D. Ricardo Mallorquí *Ella*.

Lo públich aplaudí a sos intérpretes Srs. Vidalot, Alonso (germans) y Ballesteros. Seguidament tingué lloch la representació de la sarsueleta *Dormi* ab una execució regular, sobresurtint'hi la Srta. Gull. que cada día fa nous progressos; ajudaren be 'ls Srs. Salvador y Leonart.—M.

EL BETIS.—Invitats per la Junta directiva de aqueixa societat coral, asistirem lo dia 22 a una vetllada literarie musical, que en celebració de la inauguració de un elegant estandart celebrá en lo cassino de 'ls *Cerrallers Mecánichs*. L' acte fôu important per tots conceptes. Lo estandart que és de fondo oscuro y produeix un excelent cop de vista, es obra de l' passamaner D. Benet Cañameras.

Ocuparem lo palco escénich pel President de la Associació de Coros de Clavé D. Eusebi Benages, lo propi que l' Secretari D. Manel Gardó y 'ls individus de la Junta Srs. Mateu, Cañameras, Vergès y Alsina haventhi l' busto de Clavé y l' estandart objecte de la festa.

Lo President de la societat coral *El Betis* Sr. Matne llegí un eloqüent discurs. Lo coro cantá *El Columpio*,

La Maquinista, ¡Arre Moreu!, lo propi que lo vals *El Betis*, baix la acertada direcció de 'l Mtre. Sr. Capdevila las tres primeras, y la última del Mtre Quintana. Los aplausos no escasejaren.

L' aplaudit tenor D. Adolfo Rius cantá una aria de *La Tempestad; Spirito gentil, Música prohibita; Piedra de toque* 'ls Sr. Guitart y *Sueños de oro* 'ls senyors Vergés y Roca.

La part literaria fou confiada als poetas D.ª Dolors Riera de Escriu, D. M. Escriu (M. Riusec) D. Manel Gardó D. Eusebi Benages y 'ls Srs. Ambrosio, Furquet y Ballesta, á 'ls quals no se 'ls escassejá los aplausos, mereixent particular menció una bella composició original y llegida per la Sra. Riera endressada á *El Betis; L' Auca d' en Bertrán*, de 'l Sr. Escriu, lo propi que *La llista de 'ls Coros*, de 'l Sr. Gardó y *La llanterna mágica y El 2 de Mayo* de Campoamor, llegida pe 'l Sr. Corbella.

Lo Sr. Benages pronunciá un calurós discurs de gracias. S' extengué en brillants y arrebatadors periodos fent un hermós *Pom de flors* de las inspiradas composicions de 'l immortal Clavé, defensant sa gran obra en brillants y atinadas observacions intercaladas ab punxantes alusions á la *música modernista* y per fi doná coratge á la jove societat *El Betis* pera seguir la marxa empresa.

Mentres los aficionats al ball s' entregaban á dit pasatemps, la Junta obsequiá 'ls que prengueren part á la festa ab un refresch.—A. DE R.

LOHENGRÍN.—Devant de molta concurrència tingué lloch lo benefici de 'l director D. Lluís Constante. Componia 'l programa la comedia *Los Langostinos*, que va sér desempenyada ab acert per las Srtas. Corominas, Antich, Arcas y 'ls Srs. Constante, García, Freginet, Tusquellas, Domingo, Cristiá, Adorer y Fochs.

Per final lo monólech *La Vengonxa de Roldán*, valent a' l Sr. Arbó lo haver de surtir á l' escena.

ZARAGUETA.—Diumenge hi hagué gran ball extraordinari ab piano tocat á quatre mans pe'ls aplaudits germans Bartumeus.

Regná molta animació y la festa va acabar á las 4 de la matinada de 'l dilluns.

Va ésser una verbena agradable pera 'ls concurrents. Segons noticias, aqueixa Societat se traslada con la *música á otra parte*, ó siga a' l carrer de Rosich.—B.

—Avuy donem per folletí las planas 7, 8, 9 y 10 de la comedia *Colls y punys*.

—Dissapte passat va contráurer matrimoni 'l jove actor D. Ricardo Güell, ab la Srta. D.ª Enriqueta Monner. Aquet solemne acte va efectuar-se en la iglesia de 'l Pi.

Desitjem a'ls nuvis molts anys de vida y de lluna de mel.

—Ha arribat de Italia, ahont ha cantat ab éxit extraordinari, 'l distingit tenor de ópera D. Tomás Franco. Lo *Correo Teatral*, de Milán, á mes de sa fotografia, porta una extensa biografia, enaltint en gran lo nom de tan celebrat cantant.

—També procedent de 'ls principals teatros de Italia ha vingutá passar l' estiu entre nosaltres, nostre paysá 'l reputat barítono Sr. Nespleda. Si 'l seu nom no fós ja celebrat, posariam de relleu sos mérits artístichs.

Aixís y tot, no podem menos de fer constar, que 'l sentirem cantar l' altre día, y per cert de una manera magistral; per lo que 'ns deleytá en lo mes principal de *Faust y La Favorita*, rebent una ovació espontánea y merescuda.

Nostra enhorabona a' l Sr. Nespleda, á qui preguem no torni á Italia sens avans ferse sentir de 'l públich de Barcelona.

—Las societats corals que dimars havían demanat pèndrei part en lo Certamen que s' ha de celebrar en Reus durant las festas de St. Pere, són: «La Lira Vendrellense», «La Riudomense», «La Tarraconense», *La Ilustración Obrera*, de Tarragona, «La Renaixensa», de Vila-

seca, «El Ancora», de Tarragona, *La Unión*, de Vilaseca y «La Violeta», de Vilafranca de 'l Panadés.

—Nostre paysá D. Joseph Feliu y 'l Codina, 's proposa escriur un nou drama ab lo títul de *Maria del Carmen*, en lo que vól retratar las costums de la horta de Murcia.

Lo Sr. Feliu y Codina, seguint aquet camí que aplaudim, será un poeta que, á forsa de donar a' l teatro obras regionals, podrá adquirir mes que altres la gloria de sér un autor dramátich verdaderament espanyol.

—Acabem de rébrer una atenta carta de 'l Sr. Secretari de la Associació Popular Regionalista que 's refereix á l' article de fondo publicat en nostre número de la setmana passada.

Avuy no podém ocuparnos d' ella per falta de temps, puig tenim ja compaginat lo periódich.

Me parlarem dissapte.

—En la funció donada diumenge darrer á la tarde en Remea per la Societat *La Nueva Lira*, de la que parlém en la secció *Estrenos catalans*, va representarse, á més de *La espiga roja*, 'l saynete *¡Qui... compra maduizas!*

Tots van esforcarse en surtir ayrosos; especialment las damas Sras. Alantorn y Guerra que ho lograren perque dominan dita obra; pero no trobem acertat lo escullir aquet fi de festa, perque haventse posat tantas vegadas en lo propi teatro pe 'ls artistas que l' estrenaren, surt necessariament una comparació que no pót sér favorable á 'ls aficionats de *La Nueva Lira*. Ab tot, la obreta va fer riurer; sent aplaudits.

—Hom vist en nostra Redacció un nou periódich que 's titula *La Escoba* y 's publica en aquesta ciutat.

Si vól escombrar, ja té feyna llarga.

Li desitjem molta vida y li donarem un consell: ja que es la *escombra*, y és nova, y diu 'l ditxo «escombra nova escombra net», procuri tréurer la porqueria y bruticia que hi ha en a guns llochs d' escriur... que no están de casa seva tan lluny com la Lluna, ni com la punta de 'l Tibidabo, ni com 'l dit de la estatua de Colón.

Fará aixís una neteja en be de 'l poble, perque 'l poble és lo primer á qui s' enfanga y s' empestifa.

Y *La Escoba* pót ferho, perque per lo vist tenen bonas mans los que la fan servir.

—L' aplaudit autor don Pere Mallorquí ha acabat un nou juguet en un acte, titulat: *La taula de 'l burro*, que s' estrenará próximament en la distingida societat *La Nueva Lira*.

—Las composicions rebudas en la Redacció de *La Costa de Llevant* pera 'l Certamen de la Associació Literaria de Blanes, són las següents:

1. *Las noyas de Blanes*; lema, *Si una bella l' altra més*.
2. *Melancia*; lema, *Tot dol que 'm volta*.
3. *Amorosa*; lema, *Parla 'l cor*.
4. *Amor infinit*; lema, *La estimo mes...*
5. *¡Ego sum!*; lema, *Apurar cielos pretendo...*
6. *Un sopar á ciutat*; lema, *Llum que no llumena*.
7. *Dos tipos*; lema, *Diálech extravagant*.
8. *Lo farol*; lema, *A tants com farolejan*.
9. *Recorts*; lema, *Tiempos pasados de mis amores*.
10. *Solitud*; lema, *Et anima mea illi vivet*.
11. *Las bellas*; lema, *Bellas costums de ma terra, que 'm tentu lo cor robat etz*.
12. *Lo treball*; lema, *¡Benedit sial*.
13. *A Victori-na*; lema, *Seguint las riberas, banyadas pe' l Ter*.
14. *Lo congrés de 'ls cinch*.
15. *Flamenquisme*; lema, *¡Quins vicis han comensat á desnaturalisar nostre caracter nacional?*
16. *Caricatura*; lema, *Don Pau*.

—La restauració de 'l teatro Principal de Arenys de Mar está ja molt adelantada, treballant de día y nit per acabar-la avans de avuy, alguns joves pintors, artistas reconeguts per tenir gust y trassa. Aquestos són los senyors Lloret, Farrerons, Castells y Massuet. En lo escenari se pintan duas decoracions per la funció que l' esmentat día, donará la companyia Mario, encarregadas espresament á lo jove escenògraf D. Pere M. Puig. Dita funció que 's compondrá de 'l drama *Miel de la Alcarria* y de la pessa *El novio de D.ª Inés*. ¿No podrian haver unas obras catalanas?

—Mr. Schollaert (ministre de 'l Interior y de Instrucció pública de Bèlgica) ha decidit que en lo successiu se contestará en flamench á totes las cartas que en flamench s' escriguin a' l govern per las administracions públicas. Fa més de 30 anys que 'ls flamenchs reclaman aquesta mida, exigida per la declaració de la existencia d' una completa igualtat entre 'l francés y 'l flamench, feta per la Constitució, igualtat que en molts cassos solament existia sobre 'l paper.

Consideren que aixó, ha de procurar que, respecte á 'l idioma catalá s' implantí en Espanya.

—Lo periodich *La Aurora* (que publica quinquenalment la Associació de Coros de Clavé) inserta en son darrer número la ressenya de 'ls Srs. Benages y Borrás, explicant los treballs realitzats per ells en Bilbao y S. Sebastián respecte á la organissació de lo festival que preparan per 'l mes de Juliol vinent.

XARADA

De bon acontentar

—La Roseta m' ha dat probas d' estimarm; no 'n puch duptar.
—*Prima*, home! no siguis bleda; és que estás ilusionat.
A qui estima ella és...

—¿A tu?
—¿A tres...? *Prima!* ¡vóls callar!
¿A qui, donchs? Vejam, explica't.
—Vigila y 't convencerás que *tres-hu* t' estima á tú.
Jo prou vigilo y *tres-quart* y res veig.

—Y qué has de véuer!
com que á cada ull tens un pá.
—Parla; *hu-dos* me tens en roda.
—T' ho diré: estima á en *Total*.
—¿A 'n *Total* *Quatre-primer*?
—*Prima!*

—*Dos*, no ho duptis pas.
L' altre día sota un arbre,
s' estaban petonejant.
—¿Aixó és fals!

—¿Fals? Jo vaig veur'ho.
Créu qu' és la pura vritat.
—*Maledizione di Dio...*
Ja 'm sento engrandir lo cap.
—No, home, no; no 't desesperis;
pensa que encar' no ets casat.

—Tens rahò; deixemho córrer.
Ben mirat, a'l cap-de-vall,
los petons qu' ella li torni
serán los que jo li he dat.

RAMONET R.

LOGOGRIFO NUMERICH

- 1 2 3 4 5 6 = Nom d' home
3 1 5 3 1 = Especialitat artística teatral
3 1 6 1 = Prenda de vestir
6 4 5 = Riú
2 1 = Nota musical
2 = Consonant

SACH DE GEMECHS

TARJETA

MANEL VUNI Y TANDÁ
REUS

Formar ab aquestas lletas lo nom d' un drama catalá.

Pere Sagalós
LLEIDA

Formar ab aquestas lletas lo nom d' drama catalá.

PAUET BOTIGUER

A cada hñ de'ls que remitin las solucions d' avuy y de'l número 234, se 'ls regalará un tomet de versos catalana.

CORRESPONDENCIA

Sociedad Circulo Apolo (Figueras): cobrat y servits.—Felix Mas (Arenys): l' esperant aviat escrigui 'l día.—V. Abeya (Manresa): rebut número y diners.—J. A. (Blanes): no 'ns agrada prou.—Sach de Gemechs, si.—A. Cervera: alguns, no tots.—J. Grau Llanes: ja ho hem fet.—Esquirol: fassihó y envihiho.—

Imp. Pujol y C. - Tallers, 45

GRAN TALLER DE SASTRERÍA

La Moda Elegante

7, Plaza Santa Ana, 7

INMENSO Y VARIADO SURTIDO
en géneros de alta novedad para la presente temporada
Trajes á medida desde 4 á 25 duros
Corte y confección inmejorables

CASAS RECOMANADAS

Magatzem de pells de **J. Pous**, Freixuras, 6.
Sastreria de teatros, de E. Vasallo Malatesta, Asalto, 14.
 Botiga de calsat de **Francisco Grau**, Plassa de Santa Ana, 23.
 Fotografia de **A. S. (Xatart)**, Carme, 3, tercer.
 Taller de atrés de **E. Vidal**, Ronda S. Pau, 48.
Successors de T. Vidal, Consulat, 15. (Casa fundada en 1812.) Gran magatzem de matalassos.
La Imperial, Conde del Asalto, 25.
Sastre de teatros, Francisco Tey, Sadurni, 14, 1.º

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums

DE
Juan Ayné

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA
 Especialidad en pianos de alquiler.
 Guitarras desde 5 pesetas

Sastreria de Teatros

DE

FRANCISCO TEY

Se llogan tota classe de trajos per' ópera,
 sarsuela, vers y disfressas

Sadurni, n.º 14, primer**Arxiu y copisteria**

DE

FRANCESCH PEREZ POL

Roig, 24, Entresuelo

La Gran Liquidacion

LA CASA QUE DA LOS MUEBLES MAS SÓLIDOS
 Y BARATOS

Un mobiliario non plus ultra

Una cama de Viena ó de hierro (matrimonio), un somier, un colchón, una cómoda con marmol, 6 sillas rejilla, una mesa noche, un espejo, una mesa comedor, 6 sillas y un palanganero,

todo por 30 duros

Hay camas de Viena con somier, colchón y almohada

A 32 PESETAS**Riera Alta, núm. 48 — Barcelona**

Construcció de Teatros

Servey complert y bó per' guardarropias
Carrer de Estruch, 11, fusteria
BARCELONA

A CASARSE TOCAN

Por 30 duros el mobiliario siguiente:

Una cama Viena (matrimonio), un somier muelles (matrimonio), una cómoda con mármol, seis sillas regilla, una mesa noche con marmol, una mesa comedor, seis sillas comedor, un elegante espejo y perchas

Además hay camas de Viena á 20 pesetas, y de matrimonio á 35. Sillas de regilla á 44 pesetas docena. Juegos de Lavabo Viena mármol á 24 y gran surtido de muebles de todas clases á precios de fábrica.

LA IMPERIAL, Conde del Asalto, 25

ARXIU Y COPISTERIA

(VERS Y MÚSICA)

DE

Joseph Bonnin

Puntualitat y esmero en servir

Passatge de Madoz, núm 5, 2.ºn

VIUDA Y NUVA

Sarsuela en un acte y en prosa

ORIGINAL DE

J. SERRA BARRIS

MÚSICA DE

C. Ignasi Barris

De venta a'l preu de **2 RALS** en las librerías de Puig (Plassa Nova, 5), Viuda Mayol, (Fernando, 13) y Arxiu de'l Sr. Bonnin (Passatge Madoz, 5, 2.º, 2.º)

SANTASUSANA

Santasusana **Santasusana**

MAQUINAS PER CUSIR
Y PER FER MITJA

APARATOS DE PENDRER DUTXAS**Preus sens competencia****Carrer de 'l Carme, 34.—Barcelona**